

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τρίτο τμήμα)
της 27ης Οκτωβρίου 1998^{*}

Στην υπόθεση C-51/97,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Cour de cassation (Γαλλία) προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971, για την ερμηνεία από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ, αφενός,

Réunion européenne SA κ.λπ.

και, αφετέρου,

Spliethoff's Bevrachtungskantoor BV,

και του πλοιάρχου και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς την ερμηνεία των άρθρων 5, σημεία 1 και 3, και 6 της προπαρατεθείσας Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τη Σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978 για την Προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 20), με τη Σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982 για την Προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 388, σ. 1) και με τη Σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989 για την Προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 285, σ. 1),

^{*} Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

συγκείμενο από τους J.-P. Puissechet, πρόεδρο τμήματος, J. C. Moitinho de Almeida (εισηγητή) και C. Gulmann, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Γ. Κοσμάς
γραμματέας: R. Grass

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

- η Spliethoff's Bevrachtungskantoor BV και ο πλοίαρχος και κυβερνήτης του πλοίου Alblasgracht V002, εκπροσωπούμενοι από τον D. Le Prado, δικηγόρο Παρισιού,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την K. Rispal-Bellanger, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον J.-M. Belorgey, chargé de mission στην ίδια διεύθυνση,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον P. Gass, Ministerialdirigent στο ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. L. Iglesias, νομικό σύμβουλο, επικουρούμενο από τον H. Lehman, δικηγόρο Παρισιού,

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 5ης Φεβρουαρίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 1997, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 7 Φεβρουαρίου 1997, το Cour de cassation υπέβαλε, δυνάμει του Πρωτοκόλλου της 3ης Ιουνίου 1971, για την ερμηνεία από το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, τέσσερα ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 5, σημεία 1 και 3, και 6 της Συμβάσεως αυτής (ΕΕ 1982, L 388, σ. 7), όπως τροποποιήθηκε με τη Σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978 για την Προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας (ΕΕ 1982, L 388, σ. 20), με τη Σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982 για την Προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 388, σ. 1) και με τη Σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989 για την Προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας (ΕΕ L 285, σ. 1, στο εξής: Σύμβαση).
- 2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκριναν στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, εννέα ασφαλιστικών εταιριών και της εταιρίας Réunion euroréenne, κύριου ασφαλιστή (στο εξής: ασφαλιστές), που υποκαταστάθηκαν στα δικαιώματα της εταιρίας Brambi fruits (στο εξής: Brambi), με έδρα το Rungis (Γαλλία), και, αφετέρου, της Spleithoff's Bevrachtungskantoor BV, με έδρα το Άμστερνταμ (Κάτω Χώρες), και του πλοιάρχου και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002, κατοίκου Κάτω Χωρών, που ανέκρινε λόγω της διαπιστώσεως αβαραίων κατά την παράδοση στη Brambi ενός φορτίου 5 199 χαρτοκιβωτίων με αχλάδια, στη μεταφορά του οποίου παρενέβησαν οι εναγόμενοι της κύριας δίκης.

Η Σύμβαση

- 3 Το άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας Συμβάσεως, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους αυτού, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

- 4 Το άρθρο 3, πρώτο εδάφιο, προβλέπει εν συνεχεία τα εξής:

«Τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου συμβαλλόμενου κράτους μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 6 του παρόντος τίτλου.»

- 5 Σύμφωνα με το άρθρο 5 της Συμβάσεως:

«Πρόσωπο που έχει την κατοικία του στο έδαφος συμβαλλόμενου κράτους μπορεί να εναχθεί σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος:

- 1) ως προς διαφορές εκ συμβάσεως, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου εκπληρώθηκε ή οφείλει να εκπληρωθεί η παροχή (...)

(...)

3) ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός·

(...).»

- 6 Το άρθρο 6, σημείο 1, της Συμβάσεως προσθέτει ότι το πρόσωπο αυτό μπορεί να εναχθεί, αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός από αυτούς.
- 7 Τέλος, το άρθρο 22 ορίζει τα εξής:

«Όταν συναφείς αγωγές έχουν ασκηθεί ενώπιον δικαστηρίων διάφορων συμβαλλόμενων κρατών και είναι εκκρεμείς σε πρώτο βαθμό, κάθε δικαστήριο εκτός εκείνου που έχει πρώτο επιληφθεί μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία».

Η διαφορά της κύριας δίκης

- 8 Φορτωμένα σε οκτώ ψυχόμενα εμπορευματοκιβώτια, τα εμπορεύματα στα οποία οφείλεται η διαφορά της κύριας δίκης μεταφέρθηκαν διά θαλάσσης από τη Μελβούρνη (Αυστραλία) στο Ρότερνταμ (Κάτω Χώρες) επί του πλοίου *Alblasgracht V002*, βάσει φορτωτικής στον κομιστή που εξέδωσε στις 8 Μαΐου 1992 στο Σίντνεϊ (Αυστραλία) η εταιρία *Refrigerated container carriers PTY Ltd* (στο εξής: *RCC*), με έδρα το Σίντνεϊ, κατόπιν δε διά ξηράς, βάσει φορτωτικής οχήματος διεθνούς κυκλοφορίας, από το Ρότερνταμ μέχρι το *Rungis* (Γαλλία) όπου η *Brambi* διαπίστωσε ότι υπήρχαν αβαρίες. Οι αβαρίες προέκυψαν από την πρόωρη ωρίμανση των φρούτων, που οφειλόταν σε διακοπή της ψύξεως.

- 9 Οι ασφαλιστές ανέλαβαν τη ζημία που υπέστη η Brambi. Αφού αποζημίωσαν την εταιρία αυτή, υποκαταστάθηκαν στα δικαιώματά της και άσκησαν αγωγή αποζημίωσης κατά της RCC, η οποία είχε εκδώσει επί εντύπου με το δικό της προτυπωμένο λογότυπο τη φορτωτική που κάλυπτε το θαλάσσιο τμήμα της μεταφοράς, κατά της Spliethoff's Bevrachtingskantoor BV, η οποία διενήργησε πράγματι τη θαλάσσια μεταφορά μολονότι δεν μνημονεύεται στη φορτωτική, και, τέλος, κατά του πλοίαρχου και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002, ως εκπροσώπου των εφοπλιστών, των ναυλωτών και του κυρίου του πλοίου αυτού, ενώπιον του tribunal de commerce de Créteil, στην περιφέρεια του οποίου κείται το Rungis.
- 10 Με απόφαση της 17ης Μαΐου 1994, το tribunal de commerce de Créteil έκρινε ότι έχει αρμοδιότητα έναντι της RCC, θεωρώντας ότι τα εμπορεύματα ήσαν παραδοτέα στη Brambi στο Rungis. Αντιθέτως, έκρινε ότι είναι αναρμόδιο, βάσει των διατάξεων του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως, όσον αφορά τη Spliethoff's Bevrachtingskantoor BV και τον πλοίαρχο και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002, θεωρώντας ότι δεν επρόκειτο για περίπτωση συνδυασμένης μεταφοράς από τη Μελβούρνη στο Rungis, δεδομένου ότι είχε εκδοθεί φορτωτική οχήματος διεθνούς κυκλοφορίας για τη μεταφορά από το Ρότερνταμ στο Rungis. Συνεπώς, το tribunal de commerce de Créteil έκρινε ότι έπρεπε να κηρύξει εαυτό αναρμόδιο όσον αφορά τη διαφορά μεταξύ των ασφαλιστών, αφενός, και της Spliethoff's Bevrachtingskantoor BV και του πλοίαρχου και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002, αφετέρου, θεωρώντας ότι αρμόδια είναι τα δικαστήρια του Ρότερνταμ, ως τόπου όπου εκπληρώθηκε η παροχή, υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως, ή το δικαστήριο του Άμστερνταμ ή του Σίντνι, βάσει του άρθρου 6, σημείο 1, της Συμβάσεως, σύμφωνα με το οποίο ο εναγόμενος μπορεί να εναχθεί, αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός από αυτούς.
- 11 Δεδομένου ότι το cour d'appel de Paris επικύρωσε, με απόφαση της 16ης Νοεμβρίου 1994, την έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας του tribunal de commerce de Créteil έναντι της Spliethoff's Bevrachtingskantoor BV και του πλοίαρχου και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002, οι ασφαλιστές άσκησαν αναίρεση, ισχυριζόμενοι ότι δεν απεδείχθη ότι η Brambi είχε συνάψει σύμβαση με τους αναιρεσιβλητούς αυτούς και ότι το cour d'appel δεν μπορούσε συνεπώς να εφαρμόσει έναντι αυτών το άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως. Κατά τους ασφαλιστές, το cour d'appel θα έπρεπε να εφαρμόσει το άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως, όσον αφορά τη δικαιοδοσία ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας.

- 12 Επικουρικώς, οι ασφαλιστές ισχυρίστηκαν ότι η διαφορά ήταν αδιαίρετη, στο μέτρο που η RCC, αφενός, και η Spliethoff's Bevrachtungskantoor BV και ο πλοίαρχος και κυβερνήτης του πλοίου Alblasgracht V002, αφετέρου, είχαν συμμετάσχει στην ίδια πράξη μεταφοράς. Το tribunal de commerce de Créteil θα έπρεπε κατά συνέπεια να κρίνει εαυτό αρμόδιο προς εκδίκαση της διαφοράς, εφόσον είχε κρίνει ότι ήταν αρμόδιο να αποφανθεί επί της αγωγής που στρεφόταν κατά της RCC.
- 13 Το Cour de cassation, θεωρώντας ότι για την επίλυση της διαφοράς ήταν αναγκαία η ερμηνεία της Συμβάσεως, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
 - «1) Η αγωγή με την οποία ο παραλήπτης εμπορευμάτων, τα οποία αναγνωρίστηκε ότι έχουν υποστεί αβαρίες κατά το πέρας της θαλάσσιας και κατόπιν χερσαίας μεταφοράς τους, ή ο ασφαλιστής του που υποκαταστάθηκε στα δικαιώματά του καθόσον του κατέβαλε αποζημίωση, αξιώνει, στηριζόμενος στη φορτωτική που καλύπτει τη θαλάσσια μεταφορά, την αποκατάσταση της ζημίας του όχι από εκείνον ο οποίος την εξέδωσε επί εντύπου με το δικό του προτυπωμένο λογότυπο, αλλά από το πρόσωπο το οποίο ο ενάγων θεωρεί ότι είναι ο πραγματικός θαλάσσιος μεταφορέας, ερείδεται στη σύμβαση μεταφοράς και εμπίπτει, εξ αυτού ή άλλου λόγου, στις διαφορές εκ συμβάσεως κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως;
 - 2) Σε περίπτωση που στο προηγούμενο ερώτημα δοθεί αρνητική απάντηση, πρόκειται για ενοχή εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως, ή αν πρέπει να τύχει εφαρμογής ο προβλεπόμενος στο άρθρο 2 της Συμβάσεως κανόνας περί της καταρχήν διεθνούς δικαιοδοσίας, βάσει του οποίου αρμόδια είναι τα δικαστήρια του κράτους στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία του ο εναγόμενος;
 - 3) Σε περίπτωση που η υπόθεση πρέπει να θεωρηθεί ότι αφορά ενοχή εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, ο τόπος στον οποίο ο παραλήπτης, μετά την εκτέλεση της θαλάσσιας και κατόπιν της τελικής χερσαίας μεταφοράς, απλώς διαπίστωσε την ύπαρξη αβαριών στα εμπορεύματα που του παραδόθηκαν μπορεί, και υπό ποιες προϋποθέσεις, να συνιστά τον τόπο επελεύσεως της ζημίας για τον οποίο το Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1976, 21/76, Bier κατά Mines de potasse d'Alsace (Συλλογή τόμος 1976, σ. 613), ότι μπορεί να είναι εκείνος “όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός”, κατά την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως;

- 4) Εναγόμενος κατοικών στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους μπορεί να εναχθεί εντός άλλου συμβαλλομένου κράτους, ενώπιον του δικαστηρίου στο οποίο ασκήθηκε αγωγή στρεφόμενη κατά συνεναγομένου, ο οποίος δεν κατοικεί σε έδαφος συμβαλλομένου κράτους, για τον λόγο ότι η διαφορά εμφανίζεται ως αδιαίρετη και όχι απλώς συναφής;»

Επί του πρώτου και του δευτέρου ερωτήματος

- 14 Κατά τη Spliethoff's Bevrachtungskantoor BV και τον πλοίαρχο και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002, η διαφορά υπάγεται στις διαφορές εκ συμβάσεως υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως, στο μέτρο που η αγωγή που ασκήθηκε κατ' αυτών είχε ως βάση τη φορτωτική, δηλαδή το instrumentum της συμβάσεως μεταφοράς.
- 15 Πρέπει να τονιστεί ότι, κατά πάγια νομολογία (αποφάσεις της 22ας Μαρτίου 1983, 34/82, Peters, Συλλογή 1983, σ. 987, σκέψεις 9 και 10· της 8ης Μαρτίου 1988, 9/87, Arcado, Συλλογή 1988, σ. 1539, σκέψεις 10 και 11, και της 17ης Ιουνίου 1992, C-26/91, Handte, Συλλογή 1992, σ. I-3967, σκέψη 10), η έννοια «διαφορές εκ συμβάσεως», που διαλαμβάνεται στο άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως, πρέπει να ερμηνεύεται αυτοτελώς, με αναφορά κυρίως στο σύστημα και τους στόχους της Συμβάσεως, προκειμένου να διασφαλίζεται η ομοιόμορφη εφαρμογή της εντός όλων των συμβαλλομένων κρατών· η έννοια αυτή δεν μπορεί συνεπώς να ερμηνεύεται ως παραπέμπουσα στον χαρακτηρισμό που ο ισχύων εθνικός νόμος δίδει στην έννομη σχέση η οποία κρίνεται ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου.
- 16 Από πάγια νομολογία προκύπτει επίσης ότι, στο σύστημα της Συμβάσεως, η διεθνής δικαιοδοσία των δικαστηρίων του συμβαλλομένου κράτους στο έδαφος του οποίου ο εναγόμενος έχει την κατοικία του αποτελεί τη γενική αρχή, μόνο δε κατά παρέκκλιση από την αρχή αυτή προβλέπει η Σύμβαση περιοριστικώς απαριθμούμενες περιπτώσεις κατά τις οποίες ο εναγόμενος μπορεί ή οφείλει, αναλόγως της περιπτώσεως, να εναχθεί ενώπιον δικαστηρίου άλλου συμβαλλομένου κράτους. Επομένως, οι περί διεθνούς δικαιοδοσίας κανόνες που εισ-

άγουν παρέκκλιση από την ανωτέρω γενική αρχή δεν μπορούν να έχουν ως αποτέλεσμα ερμηνεία της Συμβάσεως βαίνουσα πέραν των προβλεπομένων σ' αυτήν περιπτώσεων (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 3ης Ιουλίου 1997, C-269/95, Benincasa, Συλλογή 1997, σ. I-3767, σκέψη 13).

- 17 Επομένως, όπως έκρινε το Δικαστήριο στην προπαρατεθείσα απόφαση Handte, σκέψη 15, η έννοια «διαφορές εκ συμβάσεως», που διαλαμβάνεται στο άρθρο 5, σημείο 1, της Συμβάσεως, δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως αφορώσα μια κατάσταση στην οποία δεν υφίσταται καμία ελευθέρως αναληφθείσα από ένα συμβαλλόμενο δέσμευση έναντι ενός άλλου συμβαλλομένου.
- 18 Εν προκειμένω, από τις διαπιστώσεις του πρωτοβάθμιου και του δευτεροβάθμιου δικαστηρίου προκύπτει ότι η φορτωτική στον κομιστή που εξέδωσε η RCC καλύπτει τη θαλάσσια μεταφορά του εμπορεύματος μέχρι το Ρότερνταμ, λίμνα εκφορτώσεως και παραδόσεως, ότι μνημονεύει τη Brambi ως το πρόσωπο στο οποίο πρέπει να κοινοποιηθεί η άφιξη των εμπορευμάτων και ότι αναφέρει ότι η μεταφορά πρέπει να πραγματοποιηθεί με το πλοίο Alblasgracht V002.
- 19 Επιβάλλεται επομένως η διαπίστωση ότι από την εν λόγω φορτωτική δεν μπορεί να αποδειχθεί καμία ελευθέρως συναφθείσα συμβατική σχέση μεταξύ της Brambi, αφενός, και της Spliethoff's Bevrachtingskantoor BV και του πλοιάρχου και κυβερνήτη του πλοίου Alblasgracht V002, αφετέρου, οι οποίοι αποτελούν, κατά τους ασφαλιστές, τους πραγματικούς θαλάσσιους μεταφορείς του εμπορεύματος.
- 20 Υπό τις συνθήκες αυτές, η αγωγή που ασκήθηκε κατά των τελευταίων αυτών από τους ασφαλιστές δεν μπορεί να εμπίπτει στις διαφορές εκ συμβάσεως υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως.
- 21 Πρέπει εν συνεχεία να εξεταστεί αν η αγωγή αυτή εμπίπτει στις ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, της εν λόγω Συμβάσεως.

- 22 Συναφώς, πρέπει να τονιστεί ότι, στην απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1988, 189/87, Καλφέλης (Συλλογή 1988, σ. 5565, σκέψη 18), το Δικαστήριο όρισε την έννοια της ενοχής εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως ως έννοια αυτοτελή, περιλαμβάνουσα κάθε απαίτηση με την οποία τίθεται ζήτημα ευθύνης του εναγομένου και δεν αφορά «διαφορές εκ συμβάσεως», υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1.
- 23 Τούτο ισχύει για την αγωγή της κύριας δίκης. Μια αγωγή με την οποία οι ασφαλιστές που υποκαταστάθηκαν στα δικαιώματα του παραλήπτη εμπορευμάτων, στα οποία διαπιστώθηκαν αβαρίες κατόπιν της θαλάσσιας και εν συνεχεία χερσαίας μεταφοράς τους, ζητούν την αποκατάσταση της ζημίας, στηριζόμενοι στη φορτωτική που καλύπτει τη θαλάσσια μεταφορά, από τα πρόσωπα τα οποία θεωρούν ότι είναι οι πραγματικοί θαλάσσιοι μεταφορείς, αποσκοπεί πράγματι στο να θέσει θέμα ευθύνης των μεταφορέων αυτών και δεν αφορά, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 18 έως 20 της παρούσας αποφάσεως, «διαφορές εκ συμβάσεως» υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως.
- 24 Υπό τις συνθήκες αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι μια τέτοια αγωγή εμπίπτει στις ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας του άρθρου 5, σημείο 3, της εν λόγω Συμβάσεως και ότι, επομένως, δεν πρέπει να τύχει εφαρμογής η γενική αρχή της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του κράτους της κατοικίας του εναγομένου, που καθιερώνεται στο άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως.
- 25 Συγκεκριμένα, ως προς ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας, η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός περιλαμβάνεται μεταξύ των «ειδικών βάσεων διεθνούς δικαιοδοσίας» που απαριθμούνται στα άρθρα 5 και 6 της Συμβάσεως και οι οποίες συνιστούν παρεκκλίσεις από τη γενική αρχή του άρθρου 2, πρώτο εδάφιο.
- 26 Πρέπει επομένως στα δύο πρώτα ερωτήματα να δοθεί η απάντηση ότι η αγωγή με την οποία ο παραλήπτης εμπορευμάτων, στα οποία διαπιστώθηκαν αβαρίες κατόπιν θαλάσσιας και εν συνεχεία χερσαίας μεταφοράς, ή ο ασφαλιστής του που υποκαταστάθηκε στα δικαιώματά του λόγω του ότι τον αποζημίωσε, αξιώνει την αποκατάσταση της ζημίας του, στηριζόμενος στη φορτωτική που καλύπτει τη θαλάσσια μεταφορά, όχι από εκείνον ο οποίος την εξέδωσε επί

εντύπου με το δικό του προτυπωμένο λογότυπο, αλλά από πρόσωπο το οποίο ο ενάγων θεωρεί ότι είναι ο πραγματικός θαλάσσιος μεταφορέας, δεν εμπίπτει στις διαφορές εκ συμβάσεως του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως, αλλά στις ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας του άρθρου 5, σημείο 3, της εν λόγω Συμβάσεως.

Επί του τρίτου ερωτήματος

- 27 Πρέπει να υπενθυμιστεί κατ' αρχάς ότι, όπως έχει επανειλημμένως τονίσει το Δικαστήριο (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση *Mines de potasse d'Alsace*, σκέψη 11· αποφάσεις της 11ης Ιανουαρίου 1990, C-220/88, *Dumez France* και *Tracoba*, Συλλογή 1990, σ. I-49, σκέψη 17· της 7ης Μαρτίου 1995, C-68/93, *Shevill* κ.λπ., Συλλογή 1995, σ. I-415, σκέψη 19, και της 19ης Σεπτεμβρίου 1995, C-364/93, *Marinari*, Συλλογή 1995, σ. I-2719, σκέψη 10), ο κανόνας περί ειδικής βάσεως διεθνούς δικαιοδοσίας του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως, της οποίας η επιλογή επαφίεται στον ενάγοντα, στηρίζεται στην ύπαρξη ιδιαιτέρως στενού δεσμού μεταξύ της διαφοράς και άλλων, πλην εκείνων του τόπου κατοικίας του εναγομένου, δικαστηρίων, δεσμού ο οποίος δικαιολογεί την απονομή διεθνούς δικαιοδοσίας στα δικαστήρια αυτά για λόγους ορθής απονομής της δικαιοσύνης και αποτελεσματικής οργάνωσης της δίκης.
- 28 Πρέπει να υπενθυμιστεί εν συνεχεία ότι, με τις προπαρατεθείσες αποφάσεις *Mines de potasse d'Alsace*, σκέψεις 24 και 25, και *Shevill* κ.λπ., σκέψη 20, το Δικαστήριο έκρινε ότι, στην περίπτωση κατά την οποία ο τόπος όπου συνέβη το γεγονός το δυνάμενο να συνεπάγεται ευθύνη εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας δεν συμπίπτει με τον τόπο στον οποίο το γεγονός αυτό προκάλεσε ζημία, η έκφραση «τόπος όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός» που διαλαμβάνεται στο άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως πρέπει να νοηθεί υπό την έννοια ότι αφορά και τον τόπο που επήλθε η ζημία και τον τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός, οπότε ο εναγόμενος μπορεί να εναχθεί, κατ' επιλογήν του ενάγοντος, ενώπιον του δικαστηρίου είτε του ενός είτε του άλλου τόπου.
- 29 Στην προπαρατεθείσα υπόθεση *Marinari*, σκέψη 13, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η ευχέρεια επιλογής που έχει κατά τα ανωτέρω ο ενάγων δεν μπορεί ωστόσο να επεκταθεί πέραν των ιδιαιτέρων περιστάσεων που τη δικαιολογούν,

ειδάλλως θα καθίστατο άνευ περιεχομένου η διαλαμβανόμενη στο άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως γενική αρχή περί διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του συμβαλλομένου κράτους στο έδαφος του οποίου κατοικεί ο εναγόμενος και θα αναγνωριζόταν τελικά, σε περιπτώσεις πέραν των ρητώς προβλεπομένων, η δικαιοδοσία των δικαστηρίων του τόπου κατοικίας του ενάγοντος, την οποία οι συντάκτες της Συμβάσεως αντιμετώπισαν δυσμενώς αποκλείοντας, στο άρθρο της 3, δεύτερο εδάφιο, την εφαρμογή εθνικών διατάξεων που προβλέπουν τέτοιες βάσεις διεθνούς δικαιοδοσίας έναντι εναγομένων κατοικούντων στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους.

30 Το Δικαστήριο συνήγαγε από τα ανωτέρω, στη σκέψη 14 της εν λόγω αποφάσεως, ότι, μολονότι γίνεται δεκτό ότι η έννοια «τόπος που συνέβη το ζημιογόνο γεγονός», κατά το άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως, μπορεί να καλύπτει τόσο τον τόπο όπου επήλθε η ζημία όσο και τον τόπο όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός, η έννοια αυτή δεν μπορεί εντούτοις να ερμηνευθεί τόσο ευρέως ώστε να περιλαμβάνει κάθε τόπο στον οποίο θα μπορούσαν να γίνουν αισθητές οι επιζήμιες συνέπειες ενός γεγονότος που έχει ήδη προκαλέσει ζημία επελθούσα πράγματι σε άλλο τόπο.

31 Για τους ίδιους λόγους, στην προπαρατεθείσα απόφαση Dumez France και Tracoba, το Δικαστήριο έκρινε ότι ο κανόνας της διεθνούς δικαιοδοσίας που διαλαμβάνεται στο άρθρο 5, σημείο 3, της Συμβάσεως δεν μπορεί να ερμηνευθεί ως επιτρέπων στον ενάγοντα που προβάλλει ζημία η οποία, κατά τους ισχυρισμούς του, αποτελεί τη συνέπεια βλάβης που υπέστησαν άλλα πρόσωπα, που εθίγησαν ευθέως από το ζημιογόνο γεγονός, να εναγάγει τον υπαίτιο του γεγονότος αυτού ενώπιον των δικαστηρίων του τόπου στον οποίο ο ίδιος διαπίστωσε τη ζημία στα περιουσιακά του στοιχεία.

32 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι ο παραλήπτης εμπορευμάτων ο οποίος, μετά την εκτέλεση της θαλάσσιας και εν συνεχεία της τελικής χερσαίας μεταφοράς, διαπιστώνει αβαρίες στα εμπορεύματα που του παραδόθηκαν μπορεί να εναγάγει το πρόσωπο που θεωρεί ότι είναι ο πραγματικός μεταφορέας είτε ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου επελεύσεως της ζημίας είτε ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός.

33 Όπως τονίζει ο γενικός εισαγγελέας στα σημεία 54 έως 56 των προτάσεών του, σε περίπτωση διεθνούς μεταφοράς όπως εκείνη της κύριας δίκης, ο καθορισμός

του τόπου όπου συνέβη το γενεσιουργό της ζημίας γεγονός μπορεί να είναι δυσχερής έως αδύνατος. Σε μια τέτοια περίπτωση, εναπόκειται στον παραλήπτη των εμπορευμάτων που υπέστησαν αβαρίες να εναγάγει τον πραγματικό θαλάσσιο μεταφορέα ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου επελεύσεως της ζημίας. Πρέπει να τονιστεί συναφώς ότι, σε περίπτωση διεθνούς μεταφοράς όπως εκείνη της κύριας δίκης, ο τόπος επελεύσεως της ζημίας δεν μπορεί να είναι ούτε ο τόπος της τελικής παραδόσεως, ο οποίος όπως ορθώς παρατηρεί η Επιτροπή μπορεί να αλλάξει καθ' οδόν, ούτε ο τόπος διαπιστώσεως της ζημίας.

- ³⁴ Συγκεκριμένα, αν επιτρεπόταν στον παραλήπτη να εναγάγει τον πραγματικό θαλάσσιο μεταφορέα ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου της τελικής παραδόσεως ή ενώπιον του δικαστηρίου της διαπιστώσεως της ζημίας, τούτο θα κατέληγε στην πλειονότητα των περιπτώσεων στην αναγνώριση της διεθνούς δικαιοδοσίας των δικαστηρίων της κατοικίας του ενάγοντος, δικαιοδοσία η οποία αντιμετωπίζεται δυσμενώς από τους συντάκτες της Συμβάσεως πέραν των ρητώς προβλεπομένων περιπτώσεων (βλ., στο πνεύμα αυτό, αποφάσεις *Dumez France* και *Tracoba*, όπ.π., σκέψεις 16 και 19, και της 19ης Ιανουαρίου 1993, C-89/91, *Shearson Lehman Hutton*, Συλλογή 1993, σ. I-139, σκέψη 17). Επιπλέον, μια τέτοια ερμηνεία της Συμβάσεως θα είχε ως αποτέλεσμα να εξαρτάται ο καθορισμός του αρμόδιου δικαστηρίου από αβέβαιες και τυχαίες περιστάσεις, πράγμα το οποίο δεν συνάδει με τον επιδιωκόμενο από τη Σύμβαση σκοπό καθιερώσεως κανόνων που να καθιστούν βέβαιη και προβλέψιμη την απονομή δικαιοδοσίας (βλ., στο πνεύμα αυτό, προπαρατεθείσες αποφάσεις *Marinari*, σκέψη 19, και *Handte*, σκέψη 19).
- ³⁵ Υπό τις συνθήκες αυτές, ο τόπος επελεύσεως της ζημίας στην περίπτωση διεθνούς μεταφοράς όπως εκείνη της κύριας δίκης δεν μπορεί να είναι άλλος από τον τόπο στον οποίο ο πραγματικός θαλάσσιος μεταφορέας όφειλε να παραδώσει τα εμπορεύματα.
- ³⁶ Ο τόπος αυτός ανταποκρίνεται πράγματι στις προϋποθέσεις του προβλέψιμου και της βεβαιότητας που θέτει η Συνθήκη και συνδέεται ιδιαίτερα στενά με τη διαφορά της κύριας δίκης, οπότε η απονομή δικαιοδοσίας στο δικαστήριο του τόπου αυτού δικαιολογείται από τους λόγους ορθής απονομής της δικαιοσύνης και αποτελεσματικής οργάνωσης της δίκης.

- 37 Επομένως, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο τόπος στον οποίο ο παραλήπτης εμπορευμάτων, μετά την εκτέλεση της θαλάσσιας και εν συνεχεία χερσαίας τελικής μεταφοράς, απλώς διαπίστωσε την ύπαρξη αβαριών στα εμπορεύματα που του παραδόθηκαν δεν μπορεί να χρησιμεύσει για να καθοριστεί ο «τόπος όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός» υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως, όπως αυτό ερμηνεύεται από το Δικαστήριο.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

- 38 Διαπιστώνεται κατ' αρχάς ότι η Σύμβαση δεν αναφέρει την έννοια «αδιαίρετη» διαφορά, αλλά μόνο τη διαλαμβανόμενη στο άρθρο 22 έννοια των «συναφών» αγωγών.
- 39 Όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο με την απόφαση της 24ης Ιουνίου 1981, 150/80, Elefanten Schuh (Συλλογή 1981, σ. 1671, σκέψη 19), το άρθρο 22 της Συμβάσεως έχει ως αντικείμενο τη ρύθμιση της τύχης συναφών αγωγών που έχουν ασκηθεί ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων συμβαλλομένων κρατών. Δεν απονέμει δικαιοδοσία· ειδικότερα, δεν καθιερώνει τη δικαιοδοσία δικαστηρίου κράτους μέλους να αποφανθεί επί αγωγής συναφούς προς άλλη, η οποία ασκήθηκε ενώπιον του δικαστηρίου αυτού κατ' εφαρμογήν των κανόνων της Συμβάσεως.
- 40 Στην εν λόγω απόφαση, το Δικαστήριο αποφάνθηκε συνεπώς ότι το άρθρο 22 της Συμβάσεως έχει εφαρμογή μόνον όταν ασκούνται συναφείς αγωγές ενώπιον δικαστηρίων δύο ή περισσότερων συμβαλλομένων κρατών.
- 41 Από τη δικογραφία προκύπτει όμως εν προκειμένω ότι δεν ασκήθηκαν χωριστές αγωγές ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων συμβαλλομένων κρατών, οπότε, εν πάση περιπτώσει, δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 22.

- 42 Πρέπει εν συνεχεία να υπενθυμιστεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 3 της Συμβάσεως, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους μπορούν να εναχθούν ενώπιον των δικαστηρίων άλλου συμβαλλομένου κράτους, μόνο σύμφωνα με τους κανόνες που περιλαμβάνονται στα τμήματα 2 έως 6 του τίτλου II.
- 43 Μεταξύ των κανόνων αυτών περιλαμβάνεται το άρθρο 6, σημείο 1, της Συμβάσεως, σύμφωνα με το οποίο ο εναγόμενος μπορεί επίσης να εναχθεί, «αν υπάρχουν πολλοί εναγόμενοι, ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας ενός από αυτούς».
- 44 Όπως προκύπτει από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 6, σημείο 1, η διάταξη αυτή εφαρμόζεται μόνον αν η επίμαχη διαφορά φέρεται ενώπιον του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας ενός των συνεναγομένων.
- 45 Τούτο όμως δεν συμβαίνει εν προκειμένω.
- 46 Συναφώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο σκοπός της ασφαλείας δικαίου που επιδιώκει η Σύμβαση δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί αν το γεγονός ότι το δικαστήριο συμβαλλομένου κράτους έκρινε ότι είναι αρμόδιο ως προς έναν από τους εναγομένους, ο οποίος δεν κατοικεί εντός συμβαλλομένου κράτους, επέτρεπε να εναχθεί ένας άλλος εναγόμενος, ο οποίος κατοικεί εντός συμβαλλομένου κράτους, ενώπιον του ίδιου αυτού δικαστηρίου, πέραν των προβλεπόμενων από τη Σύμβαση περιπτώσεων, στερούμενος έτσι της ευεργετικής εφαρμογής των προστατευτικών κανόνων που η εν λόγω Σύμβαση θεσπίζει.
- 47 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να τονιστεί ότι η εξαίρεση που εισάγει το άρθρο 6, σημείο 1, της Συμβάσεως, καθόσον συνιστά παρέκκλιση από την αρχή της δικαιοδοσίας των δικαστηρίων του κράτους κατοικίας του εναγομένου, πρέπει να ερμηνεύεται έτσι ώστε να μην μπορεί να θέσει εν αμφιβόλω αυτή ταύτη την ύπαρξη της εν λόγω αρχής, ιδίως επιτρέποντας στον ενάγοντα να ασκεί αγωγή στρεφόμενη κατά περισσότερων εναγομένων με μοναδικό σκοπό να αποσπάσει έναν από τους εναγομένους αυτούς από τα δικαστήρια του κράτους όπου αυτός κατοικεί (προπαρατεθείσα απόφαση Καλφέλης, σκέψεις 8 και 9).

- 48 Επομένως, αφού υπενθύμισε ότι το άρθρο 6, σημείο 1, της Συμβάσεως, όπως και το άρθρο 22, σκοπό έχει την αποφυγή εκδόσεως εντός των συμβαλλομένων κρατών αποφάσεων ασυμβίβαστων μεταξύ τους, το Δικαστήριο αποφάνθηκε στην προπαρατεθείσα απόφαση Καλφέλης ότι, για την εφαρμογή του άρθρου 6, σημείο 1, πρέπει να υφίσταται μεταξύ των διαφόρων αγωγών που ασκεί ο ίδιος ενάγων κατά διαφόρων εναγομένων ένας δεσμός συνάφειας, ώστε να είναι συμ- φέρουσα η συνεκδίκασή τους προκειμένου να αποφευχθούν λύσεις που θα μπορούσαν να είναι ασυμβίβαστες αν οι υποθέσεις εκδικάζονταν χωριστά.
- 49 Συναφώς, το Δικαστήριο αποφάνθηκε επίσης, στην προπαρατεθείσα απόφαση, ότι το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία, δυνάμει του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως, να κρίνει το κεφάλαιο μιας αγωγής που στηρίζεται σε ενοχή εξ αδικοπραξίας δεν έχει δικαιοδοσία να κρίνει τα υπόλοιπα κεφάλαια της ίδιας αγωγής που δεν στηρίζονται σε ενοχές εξ αδικοπραξίας.
- 50 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι δύο κεφάλαια της ίδιας αγωγής αποζημιώ- σεως, στρεφόμενα κατά διαφορετικών εναγομένων και στηριζόμενα το ένα σε ευθύνη εκ συμβάσεως και το άλλο σε ευθύνη εξ αδικοπραξίας δεν μπορούν να θεωρηθούν συναφή μεταξύ τους.
- 51 Πρέπει να υπενθυμιστεί τέλος ότι, όπως τόνισε το Δικαστήριο στην προπαρα- τεθείσα απόφαση Καλφέλης, σκέψη 20, καίτοι παρουσιάζει μειονεκτήματα το να κρίνονται οι διάφορες πτυχές της ίδιας διαφοράς από διαφορετικά δικαστή- ρια, αφενός, ο ενάγων έχει πάντοτε την ευχέρεια να προβάλει το σύνολο των απαιτήσεών του ενώπιον του δικαστηρίου της κατοικίας του εναγομένου και, αφετέρου, το άρθρο 22 της Συμβάσεως επιτρέπει, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, στο δικαστήριο που επελήφθη πρώτο να κρίνει το σύνολο της διαφοράς, εφόσον υφίσταται συνάφεια μεταξύ των αγωγών που ασκήθηκαν ενώπιον δια- φορετικών δικαστηρίων.
- 52 Επομένως, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 6, σημείο 1, της Συμβάσεως έχει την έννοια ότι ο εναγόμενος που κατοικεί στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους δεν μπορεί να εναχθεί εντός άλλου συμβαλλο-

μένου κράτους ενώπιον του δικαστηρίου που επελήφθη αγωγής ασκηθείσας κατά συννεαγομένου ο οποίος δεν κατοικεί στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, με το αιτιολογικό ότι η διαφορά εμφανίζεται ως αδιαίρετη και όχι απλώς συναφής.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 53 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γαλλική και η Γερμανική Κυβέρνηση καθώς και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπύπτοντος που ανέκλυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τρίτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με απόφαση της 28ης Ιανουαρίου 1997 το Cour de cassation, αποφαινεται:

- 1) Η αγωγή με την οποία ο παραλήπτης εμπορευμάτων στα οποία διαπιστώθηκαν αβαρίες κατόπιν θαλάσσιας και εν συνεχεία χερσαίας μεταφοράς, ή ο ασφαλιστής του που υποκαταστάθηκε στα δικαιώματά του λόγω του ότι τον αποζημίωσε, αξιώνει την αποκατάσταση της ζημίας του, στηριζόμενος στη φορτωτική που καλύπτει τη θαλάσσια μεταφορά, όχι από εκείνον ο οποίος την εξέδωσε επί εντύπου με το δικό του προτυπωμένο λογότυπο, αλλά από πρόσωπο το οποίο ο ενάγων θεωρεί ότι είναι ο πραγματικός

θαλάσσιος μεταφορέας, δεν εμπίπτει στις διαφορές εκ συμβάσεως του άρθρου 5, σημείο 1, της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, όπως τροποποιήθηκε με τη Σύμβαση της 9ης Οκτωβρίου 1978 για την Προσχώρηση του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, με τη Σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1982 για την Προσχώρηση της Ελληνικής Δημοκρατίας και με τη Σύμβαση της 26ης Μαΐου 1989 για την Προσχώρηση του Βασιλείου της Ισπανίας και της Πορτογαλικής Δημοκρατίας, αλλά στις ενοχές εξ αδικοπραξίας ή οιονεί αδικοπραξίας του άρθρου 5, σημείο 3, της εν λόγω Συμβάσεως.

- 2) Ο τόπος στον οποίο ο παραλήπτης εμπορευμάτων, μετά την εκτέλεση της θαλάσσιας και εν συνεχεία χερσαίας τελικής μεταφοράς, απλώς διαπίστωσε την ύπαρξη αβαριών στα εμπορεύματα που του παραδόθηκαν δεν μπορεί να χρησιμεύσει για να καθοριστεί ο «τόπος όπου συνέβη το ζημιογόνο γεγονός» υπό την έννοια του άρθρου 5, σημείο 3, της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968, όπως αυτό ερμηνεύεται από το Δικαστήριο.
- 3) Το άρθρο 6, σημείο 1, της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 έχει την έννοια ότι ο εναγόμενος που κατοικεί στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους δεν μπορεί να εναχθεί εντός άλλου συμβαλλομένου κράτους ενώπιον του δικαστηρίου που επελήφθη αγωγής ασκηθείσας κατά συνεναγομένου ο οποίος δεν κατοικεί στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους, με το αιτιολογικό ότι η διαφορά εμφανίζεται ως αδιαίρετη και όχι απλώς συναφής.

Puissochet

Moitinho de Almeida

Gulmann

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 27 Οκτωβρίου 1998.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του τρίτου τμήματος

R. Grass

J.-P. Puissochet